

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joi și Sâmbata

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarchie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
pistolele nefrancate se refuză. — Articuliile republicați nu se înapoiază

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori
30 fl. rëndul cu litere garmond — și timbru de 60 fl.
pentru fie-care publicare.

În interesul adevărului.

Afacerea cu renta bisericeii sântului Nicolae din Brașov a aflat în cele din urmă rezolvirea dorită de toți ómenii de bine, și ea va dispărea dela ordinea zilei în interesul binelui comun din patria noastră.

Ani 25, afacerea acésta a fost obiect de discușiune în presa dela noi.

Provocarea o făcea totdeuna presa maghiară, totdeuna pe tema că renta acésta nu servește interese culturale, că gimnasiul nostru din Brașov crește elemente turbulente, agitatori, cari lucră în contra statului nostru, turbură liniștea popórelor de sub coróna sântului Ștefan.

„Dee Dumnezeu se dispară dintre cetățenii de diferite naționalități de sub coróna sântului Ștefan neîncrederea și suspiciunea, și în locul acestora se între frățietatea și încrederea reciprocă, ca între aceia, cari au aceiași sörte, și cari sunt meniți a vieții la un loc într'o patrie comună.

Cu cuvintele acestea și-a încheiat reflexiunile adresate ziarului din Buda-pesta „Közérdek”, în Februarie 1875, directorul de atunci al gimnasiului nostru din Brașov, fericitul Dr. Ioan Meșotă.

Ziarul din Cestiune a alarmat adecă la începutul anului 1875 lumea cu pericolul, la care este expus statul nostru prin aceea că guvernul României cu tendențe politice subvenționează gimnasiul greco-oriental român din Brașov.

Tot în acel articol al ziarului „Közérdek” s'a mai susținut și aceea, că Eforia școlilor române din Brașov nu a voit să primescă ajutórele oferite de statul nostru, tocmai cu scopul de a pută face politică în favorul României.

Ca lucrul să apară și mai în favorul celor dela ziarul „Közérdek”, se mai susținea în articolul de care vorbim, că în fruntea Eforiei școlilor române din Brașov stă un anumit Mureșianu, „care agitá neconținut prin organul seu, „Gazeta Transilvaniei” în contra statului și a națiunii ungu-rești”.

Înainte cu un pătrariu de veac a fost pusă deci în discușiunea publică renta sântului Nicolae din Brașov, și ea a fost pusă cu tendența vedită de a nimici școlele centrale greco-orientale române din Brașov.

În decursul unui pătrariu de veac de câte-ori ziaristica maghiară a scris în acésta materie, totdeuna a scris cu tendențe de a strica școlilor noastre, totdeuna a scris cu denaturarea adevărului, pe care l'a știut din locul cel mai competent, dela directorul gimnasiului nostru din Brașov Dr. Ioan Meșotă, care în răspunsul seu publicat în „Közérdek”, a făcut lumină în afacere.

De un pătrariu de veac s'a agitá opiniunea publică din statul nostru pe o temă, care încă la 1875 a fost delucidată; de ani 25 s'a agitá opiniunea publică în parte și cu știrea guvernelor, cari de atunci încóce s'au perondat.

De un pătrariu de veac s'a știut, că ajutorarea școlilor centrale din Brașov se făcea ca despăgubire dată bisericeii sântului Nicolae din Brașov;

în Martie 1875, pre când curgea campania jurnalistică inițiată în „Közérdek” ministrul de culte al statului nostru știa că ajutorarea școlilor din Brașov era de natura unei rente anuale permanente „állandó évi járadék”, și totuși a trebuit să trecă un pătrar de veac în febrilă agitațiune, a trebuit să vină un guvern al legalității, al dreptății, al ecuității, care să pună capăt ueltilor, cari séménau suspiciónări, nutria neîncredere între popórele de sub coróna sântului Ștefan.

S'a împlinit în fine dorința repositivului Meșotă.

S'a îndurat Dumnezeu și a trimis un guvern, care a făcut să dispară din discușiunea publică o cestiune, care 25 de ani a séménat discordie între cetățenii patriei, a nutrit neîncrederea și suspiciunea.

Creдем că facem bun serviciu cetitorilor nostri, când din răspunsul directorului gimnasiului Dr. Ioan Meșotă reproducem partea, care se ocupă cu natura rentei din Cestiune.

Iată acea parte din articolul scris de directorul Dr. Ioan Meșotă în Februarie 1875:

Biserica st. Nicolae din suburbiul Brașovului încă din timpurile când creștinismul în Orientul Europei era în aprigă luptă cu semiluna, a fost dotată din partea unor Voevozi ai principatelor române cu nisee dotațiuni de pietate, pentru că aceștia în prigonirea lor și aflară mângăiere sufletescă în snumita bisericeă, și pentru că unii membrii din familia acestor principii, sfârșindu-și cursul vieții în eesil, se așază la repaus etern în cimiteriul bisericeii St. Nicolae. Astfel dispune între altele chrisovul domnesc din anul 1595 al lui Aron Vodă Domnul Moldovei, ca să se dea acestei bisericeii din visteria statului pe tot anul ajutorul de 12300 aspri cu îndatorirea ca să fie pomenit el și familia sa la serviciile dumnezeesci. Ajutorul acesta s'a dat neconținut până la 1781 când se sistă din cauze necunoscute.

La anul 1859 reprezentanții bisericeii Sf. Nicolae basându-se pe chrisovul de donațiune al lui Aron Vodă se adresază către camerele din Moldova și Muntenia, cu rugarea ca acestea să binevoiască a dispune, să se dea și mai departe bisericeii donațiunea sistată la 1781, cu atât mai vërtoș căci ea are acum trebuințe mai mari, cu deosebire pentru susținerea Gimnasiului său.

Camerele române nevoind să desconsideré niște testațiuni a unor domnitori religioși și plini de pietate, votară la 1860 suma de 1000# galbeni care să se dea bisericeii Sf. Nicolae pe an drept recompenză pentru legatele vechilor principii. Acésta sumă o destină biserica ca proprietate a sa pentru susținerea școlii și din cauza acésta a figurat subvențiunea în camera României sub numele: „Subvențiunea bisericeii și Gimnasiului Sf. Nicolae din Brașov.”

Din 1860 încóce camerele României au votat în fiecare an acésta subvențiune bisericeii Sf. Nicolae din Brașov, ér în ședința din 12/I. a. c. (1875) la inițiativa unor deputați s'a adus o lege specială în privința acestei subvențiuni, pentru ca numita bisericeă să și pótă face preliminarile de cheltueli pentru școla sa confesională cu mai multă siguranță.

Tot ce s'a întemplat relativ la acésta subvențiune dela 1860 până la 1875 s'a petrecut publice în parlamentul României și

guvernul statului nostru începând dela absolutistul ministru austriac Thun până la constituționalul ministru de instrucțiune publică al Ungariei Escelenția Sa Trefort a avut deplină cunoscință despre acésta subvențiune respective donațiune bisericească, precum a avut și are cunoscință despre donațiunea cu care a înzestrat fericitul principe Brancovean biserica orientală ortodoxă din lăuntru cetății Brașovului și precum scie că „Gustav Adolf Verein”-ul din Germania sprigineste unele bisericeii sêrace protestante din Transilvania, și unele societăți filantropice ajută pe Secuții din Moldova fără ca aceste milostenii pentru bisericeii să se privescă ca periculoase pentru stat.

Dară nu numai că desamintita subvențiune nu întemplină nici o dificultate din partea guvernului nostru ci chiar Maiestatea Sa regele nostru Francisc Iosif I. se îndură prea grațios prin înaltul decret din 27 Septembrie 1860 a demânda, ca spre înaintarea instrucțiunii superioare între supușii greco-orientali de naționalitate română, să se facă pertractările necesari, spre a completa prin o subvențiune amesurată Gimnasiul român gr. or. din Brașov, așa încât acesta păstrându-și caracterul seu confesional și național, („Unter Wahrung seines kirchlichen und nationalen Charakters”) să correspundă cât mai curând cerințelor ce se fac unui Gimnasiu de stat complet de 8 clase.

Acésta pręgrațiosă dorința a Maiestății Sale cesaro-regesci se și îndeplini prin înaltul decret din 19 Octomvrie 1862, prin care se decretéză, ca spre ridicarea Gimnasiului român din Brașov la rang de Gimnasiu superior să se dea din visteria statului („az állam-kinestárból kegyelmesen adományozni”) o subvențiune anuală de 4000 fl. v. a. pe trei ani unul după altul, începând cu 1 Ianuarie 1862 și odată pentru totdeuna 16000 fl. v. a. pentru mobilarea claselor și procurarea mijlócelor de învățământ. Mai mult, în comitiva înaltului guvern, cu care se însoțesce preagrațiosul decret regesc se zice anume, cum că cu privire la Gimnasiul nostru se face chiar abatere de la §14. din „Organisations Entwurf für österreichische Gymnasien v. I. 1849 și se susține comunelor bisericesci dreptul de a alege pe toți 12 profesorii („mind a tizenkét tanár alkalmazása a képviselő-választmányak tartatik fenn”). Cu ajutoriul acestei subvențiuni se putu ridica Gimnasiul român din Brașov la rang de Gimnasiu complet de 8 clase cea ce era și dorința Maiestății Sale și întocmindu-se pe deplin după planul de învățământ al gimnasiilor de stat capătă dreptul de a elibera testimonii de maturitate.

Subvențiunea de 4000 fl. v. a. se aplică de nou fără nici o condițiune prin înalta decisiune din 2 Aprilie 1866 pentru următorii trei ani 1865—1868. Din acestea se vede cumcă Gimnasiul nostru se bucură încă înainte de începerea erei constituționale de o subvențiune a statului nostru, lăsându-li-se comunelor bisericesci fundatóre și proprietare deplina lor autonomie și recunoscându-se bisericeii române gr.-or. arhidieceșane dreptul de a dispune de fondurile și afacerile școlilor sale confesionale în mod independent. Când era să espire și al doilea period de trei ani Eforia scolară având încă mare lipsă de ajutor se adresă către Escelenția Sa Domnul Ministru de culte și instrucțiune publică de atunci, rugându-se ca să se dea și mai departe Gimnasiului ajutorul de stat de 4000 fl. v. a., eară Escelenția Sa Domnul Ministru descoperi prin emisul său din 19 Martie 1868 Nr. 3997 cumcă subvențiunea de 4000 fl. pentru Gimnasiul

nostru s'a petrecut în bugetul anului 1868 și că se vor face dispoșiuni, ca să se petrecă și în proiectul bugetar al anului 1869, însă asigurarea ei numai într-o atâta va fi sigură, într-o cât va fi votată de dieta țerei. Înalta Cameră votă subvențiunea atât pe 1869 cât și pe 1870, ear Escelenția Sa Domnul Ministru o avisă Gimnasiului nostru fără nici o condițiune, numai în anul 1870 se făcú din partea acestuia observarea, că dacă la Gimnasiu s'ar întimpla vreo schimbare în corpul profesoral, individul ales să se asternă spre întărire.

Se pare însă că acésta subvențiune era unor domni deputați care nu pot fi adeverați amici ai culturai și luminării popórelor, un spin în ochi, de aceia și întrevini dieta ca să se denegé seu să se lege subvențiunea de nisee condițiuni, care o făceau înacceptabilă. În urma acésta fu surprinsă în mod neașteptat Eforia acestui Gimnasiu prin emisul Înaltului Minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică din 15 Sept. 1871 Nr. 21875, prin care acésta arată că s'a făcut dispoșiune ca să se răspundă Gimnasiului român din Brașov 3000 fl. subvențiunea pe trei pătrare expirate ale anului 1871, înse cu provocare la decisiunea dietală se pun Eforiei scolare condițiunile, ca cu finea fiecărui semestru să asternă un conspect despre profesorii aplicați la Gimnasiu arătându-se tot deodată anume profesorii, a căror salarie se acoper din ajutorul statului, ca în cas de vacanție denumirea profesorilor de acésta categorie să se facă de Înaltul Regim și ca a dóua Eforie să asternă socotelile despre întrebuintărea subsidiilor din anii trecuți.

La acésta se respunde din partea Eforiei că acésta asterne prin V. Consistoriul arhidieceșan în fiecare an socotelile școlilor și din acestea Înaltul Ministru se pôte convinge despre cuviincioasa întrebuintărea a subsidiilor, eară încât pentru denumirea profesorilor prin Înaltul Regim la acésta nu se pôte învoi căci acésta ar fi în contra actului fundacional întărit și recunoscut de înaltele locuri.

Din cauza acésta se sistă subvențiunea din partea Înaltului Regim al Ungariei, de și acésta figură încă doi ani unul după altul în bugetul statului, ear comunele bisericesci proprietare ale Gimnasiului trebuira să suplinescă acésta lacună simțibilă prin alte mijlóce, după cum se va vedea mai la vale.

Acésta e starea faptică espusă după date positive autentice a subvențiunii Gimnasiului român din Brașov. Acum după ce On. Redacțiune este informată din isvor sigur, s'emi permită a face unele observări la articolul din „Közérdek”, care a dat ansă la aceste esplicări și a rectifică respective a respinge unele aserțiuni din acest articol.

Camera României n'a votat acuma pentru prima dată subvențiunea de 15000 franci Gimnasiului din Brașov, ci în ședința din 12/I a. c. a adus numai o lege specială asupra ajutoriului, ce se dá dela 1860 încóce neîntreruptu Gimnasiului directe, ci bisericeii St. Nicolae din Brașov, drept recompensă pentru donațiunile făcute de unele familii ilustre din România, cum este aceea a lui Aron Vodă Domnul Moldovei din 1595 și a lui George Ștefan tot Domn al Moldovei din 1656. Ce este dar mai natural decât ca o țară creștină să recunoscă și să eșecuteze voința ultimă testamentară a unui Domnitor, care din simț de pietate face o donațiune unei bisericeii, cu condițiune ca să fie amintit totdeuna la serviciul dumnezeesc? Ar fi o vătămare a consciinței religioase, când cineva ar căuta să împedecă eșecutarea unui legat. Dară acésta nici nu se întimplă nicăiri în lume, cu atât mai puțin în state civilizate, și

avem o mulțime de exemple, că bărbați iluștri dintr'un stat fac donațiuni la biserici și la școlile de naționalitate și religioase lor în alte state streine. Nu amintesc alte exemple de cât acela al principelui Brâncoveanu, din România, care a lăsat bisericii gr. or. din cetatea Brașovului moșii și fundațiuni frumoase. Chiar și Turcia necreștină respectă atari testațiuni, căci e cunoscut între altele, că un ȋrecare Zappa, care a murit ca cetățean al României a lăsat pe sama școlii din locul nașterii sale în Turcia un legat considerabil fără ca regimul turcesc să privească în această o vătămare a intereselor statului.

2. Aserțiunea din „Közérdek,” că Eforia școlară a renunțat la ajutorul de 4000 fl. v. a. care îl primea dela statul nostru numai ca să nu permită guvernului vreun amestec în afacerile Gimnasiunii se reduce la adevărata-i valoare prin cele espuse în informațiunile de mai sus.

Gimnasiul nostru a căpătat în decurs de 6 ani subvențiunea de 4000 fl. v. a. dela guvernul din Viena fără nici o condițiune ba cu espresa observațiune a Maiestăței Sale Regelui nostru: „Unter Wahrung seines kirchlichen und nationalen Charakters“ (Inaltul decret din 27 Septembrie 1860) și cu adausul acela al Inaltului Guvern „mind a tizenkét tanár alkalmazása a képviselő-választmány-nak tartatik fenn“. Dieta Ungariei încă a votat în 4 ani unul după altul această subvențiune și Exelenția Sa Domnul ministru reg. ung. de culte și instrucțiune publică a și avisat-o Gimnasiunii până ce prin emisul său din 15 Septembrie 1871, puse condițiunea ca profesorii plătiți din subvențiunea statului să se denumescă de guvern și ca Eforia școlară să așternă în tot anul socotelile spre revisiune Inaltului Guvern. Ultima condițiune se putea împlini și s'a și împlinit, căci Eforia școlară așterne în tot anul socotelile sale Veneratului Consistoriu arhiepiscopesc din Sibiu și Inaltul ministeriu se putea adresa totdeauna la acesta cerând darea de semă necesară.

Dară condițiunea primă nu se putea accepta, căci ea nimicește legatul sau actul fondational al celor donate bisericii române din Brașov, care ca fondatoare și proprietare a Gimnasiunii se legara cu jurământ a susținea caracterul național confesional al institutului său și ași esercia independent dreptul de alegere a directorilor și profesorilor acomodându-se în cele interne planului de învățământ prescris de Guvern, eară în cele externe prescriselor Statutului organic. Nu s'a putut primi aceea condițiune și din considerațiune că ea este în contra articolului de lege dietal IX. din 1868 privitoare la biserica ortodoxă răsăritenă din Ungaria și în contra Statutului organic al bisericii ortodoxe orientale române din Ungaria și Transilvania, în care se zice în punct 1: „Biserica ortodoxă română din Ungaria și Transilvania ca biserica autonomă după dreptul ei canonic garantat și prin articolul de lege IX. din anul 1868 pe lângă susținerea prea Inaltului drept de supraveghere al Maiestăței Sale înviolabil și regulată, administră și conduce afacerile sale bisericesti școlare și fundamentale în toate părțile și factorii ei constitutivi independente după forma constitutivă“. Dară și din punct de vedere al organismului intern, este condițiunea această neacceptabilă, căci ce unitate ar putea să existe în învățământ când profesorii acestui Gimnasiu ar fi de două categorii, unii aleși de comunele bisericesti proprietare și alții denumiți de Inaltul ministeriu?

În fine însuși Inaltul decret guvernial din 1862 când s'a dat pentru prima oară subvențiunea de 4000 fl. v. a. face chiar abateri dela § 14 din „Organisations-Entwurf für oesterreichische Gymnasien“, lăsând Eforiei școlare liberă alegerea tuturor profesorilor gimnasiali.

Așa dară este greșit scriitorul articolului din Közérdek, când zice că Eforia școlară a renunțat la ajutorul Guvernului și s'a adresat la București, de unde și capătă un ajutoriu anual; căci ajutoriul din București l'avea încă de mai nainte cu scirea regimului de pe atuncia din Viena, ci a trebuit să rezigneze la el fiindcă nimicea caracterul confesional al Gimnasiunii. Dară pe de altă parte Eforia școlară a adresat cu datul din 2 Ianuarie 1872 o umilită petițiune către dieta Ungariei, prin care arătând starea adevărată a lucrului, se rōgă să-i se vo-

teze și mai departe subvențiunea, însă fără condițiunea aceea grea. Petițiunea această, durere a rămas de tot neconsiderată și administrațiunea Gimnasiunii numai așa a putut să întîmpine cheltuelile acestei școli că Inalta Universitate din Sibiu a binevoit a-i veni în ajutoriu cu 3000 fl. v. a. și mai târziu cu 5000 fl. v. a. pe an pe un timp când acesta Inalta Universitate a votat și Gimnasiunii reformat maghiar din Orăștia o subvențiune.

3. Trecând cu vederea aserțiunea scriitorului din Közérdek, cumcă în fruntea Eforiei școlare stă un individ numit Murășian, care agită necontentit prin organul său „Gazeta Transilvaniei“ în contra statului și națiunii ungurești, de ȋrece sunt sigur că și On. Redacțiune din cele ce i s'a împărțit mai târziu în privința această se va fi convins, că cât de greșită a fost această împărțire care dovedește mai evident reua informațiune ce a avut scriitorul articolului în genere despre Gimnasiul nostru, vin a reflecta asupra însinuării de tot nemotivate „că ajutoriul s'a întrebunțat din partea Gimnasiunii române din Brașov spre scopuri contrare statului și că ajutoriul dat din partea României va crea un element neliniștit și o turmă de agitatori, cari prea ușor vor provoca turburări în afacerile noastre“.

Acăsta este o acușațiune din cele mai tendențioase și totuși acela, care aruncă astfel de acușațiuni grave nu află de lipsă a le dovedi prin nimica. O atare procedură trebuie să umple de durere inima fiecărui om cu constință. Deaceia direcțiunea acestui Gimnasiu respinge cu totă energia convingerii sale atari însinuțiuni. Gimnasiul român din Brașov s'a bucurat totdeauna de un renume bun atât la autoritățile școlare superioare cât și la națiunile conlocuitoare. Școlarii eșiți din acest Gimnasiu au dovedit atât la universitățile, la care au mers ca să-și continue studiile mai înalte, cât și în viața practică că au primit o instrucțiune serioasă și s'au crescut după principii pedagogice raționale, ferindu-se de ori-ce alunecare pe terenuri false. Direcțiunea și corpul profesoral dela acest Gimnasiu s'a ținut totdeauna de sfântă datorință de a desvolta mințile și a nobilita inimile junimei studioase fără să o amestece în valorile cele schimbătoare ale politiceii zilei; respectarea tuturor naționalităților și tuturor confesiunilor și iubirea patriei sunt precepte care se propagă la acest Gimnasiu. Despre adevărul acestor zise se pōte convinge ori-cine dela toți aceia, cari cunosc mai deaprobe acest Gimnasiu și în privința această apelez la în teligința maghiară din Brașov.

Aceste sunt D-le Redactor! cele ce am fost necesitat în interesul adevărului a le aduce înainte față cu articolul prim din Közérdek privitoriu la subvențiunea Gimnasiunii noastre. *Dee Dumnezeu să dispară dintre cetățenii de diferite naționalități de sub corōna Sf. Stefan neîncrederea și suspiciunea și în locul acestora să între frățietatea și încrederea reciprocă ca între aceia, cari au aceiași sorte și cari sunt meniți a vieții la un loc într'o patriă comună.*

Primiți D-le Redactor expresiunea de stimă.

Chestia arhierului Ghenadie. Conform știrilor ce ne vin din România se pare, că s'a iscat un conflict între fostul metropolit Ghenadie și guvernul conservator, ceea-ce iasă la ivelă mai ales din o scrisōre a păr. Ghenadie, publicată în foile din România cu colorit liberal, din incidentul pașilor ce se fac din partea guvernului pentru a i-se vota o recompensă națională, conform condițiunilor stabilite între Lascar Catargiu și șeful guvernului Aurelian la 1896 cu ocaziunea demisiunii sale.

Din acea scrisōre transpiră nemulțumirea părintelui Ghenadie, pentru-că acum guvernul conservator, venit la putere, nu îndeplinește afirmata promisiune a răpaușatului Al. Lahovari, care s'ar fi pronunțat, că îndată după venirea conservatorilor la guvern, acestia se vor îngriji de readucerea lui pe scaunul avut, fără care promisiune nu ar fi comis greșala canonică de a demisiona; iar din votarea unei recompense își vede zădărnice speranțele reajungerei pe scaunul primațial.

Se afirmă că părintele Ghenadie reflectă și la scaunul vacant al episcopiei de Roman.

Noi am fost dela început nepreocupați în această chestiune și am apērat la timpul seu vaza ortodoxismului și a bisericii române, cerând repararea păgubitoarei greșeli; dar a recădea azi în aceeași greșală nu ținem de loc în interesul bisericii, căci tōte trebuie să urmeze în cale normală. —

Renta bisericii sf. Nicolae.

Iată după „Epoca“ raportul d-lui Delavrancea, prezentat camerei române:

Domnilor deputați!

Comitetul delegaților de secțiuni, compus din domnii G. Ghibănescu, Dr. C. Palade, N. Filipescu, N. Coandă, N. Cosăcescu, C. Hiotu și subsemnatul, întrunindu-se în ziua de 22 Ianuarie a. c., sub presidența dlui N. Cosăcescu, au ales în unanimitate pe subscrisul ca raportor la legea „pentru capitalizarea sumei de 38.500 lei pe an, pe care Statul român o datorește bisericii sf. Nicolae din Brașov pentru gimnasiu și școlă reală gr.-or. română din acel oraș, întreținute de zisă biserică, precum și pentru deschiderea unui credit extra-ordinar, servind la plata sumei de 115.500 lei, datorită zisei biserici pentru zisele școli în timpul celor din urmă trei ani.

Domnilor Deputați!

Legea de față isvorește dintr'un drept real și consacrat de secole, pe care biserica „Sfântul Nicolae“ din Brașov l'a avut față de Principatele române în trecut, ear de mai bine de un sfert de veac față de România.

Înainte de unire, Moldova și Muntenia, recunoscuseră, ceea-ce se impunea de altminterea, că datoresc bisericii Sf. Nicolae din Brașov, pentru școlile greco-orientale române de acolo, venituri vechi și felurite folosințe în țaria daniilor și așezămintelor Domnești și istorice.

În 1868 și 1875, Parlamentul României a determinat la suma de 38.500 lei anual renta datorită sus zisei biserici. Nimeni nu pōte tăgădui că renta această nu era un ajutor, nici o datorie prescrisă, ce ar fi reînviat dintr'un simțământ de echitate, ci era și este un drept real, neîntreput, perpetuu.

Legea, pe care guvernul o prezintă d-vōstre, limpezește dreptul bisericii Stului Nicolae din Brașov.

Acestea pentru capitalul de nouă sute șezăzeci și două de mii cinci sute lei rentă de stat 4 la sută care se producă anual și de veci bisericii Sf. Nicolae din Brașov venitului de 38.500 lei

Intru cât privește creditul extraordinar de 115.500 lei, cred de prisos a stării. Se va plăti, însfirșit, o datorie ce trebuia plătită și ce fără cuvânt, pentru întâiași-dată la 1895, nu se mai plăti.

Mandate ardelenesti.

(Incheiere).

II Invaziunea

Pōte că guvernele țerii n'au îndestulit așteptările familiilor ardeleni, și din clasa dă-tătoare de ton a Ardélului abia se pōte observa, că s'ar fi străcurat câteva în societatea Ungariei unitare, dar i-au rămas Ardélului cercurile electorale.

În 1848 au croit 73 de cercuri, lângă cari s'au adaus două din ținutul Năsăudului. Împărțirea cercurilor a fost cam volnică; neproporționat de mult au fost favorisați Sașii, căci cele mai multe scaune săsești nu erau mai mari de 2—3 mii; și totuși trimiteau deputați, ca și comitatul Hunedōrei care e mai mare de 100 mil. □ sau scaunul Csik-ului mai mare de 80 mil. □ Din această pricină în 1878 și 1879 s'a făcut o nouă împărțire a cercurilor. Caracter municipal s'a lăsat numai orașelor Cluj și Murș-Oșorheiu, celelalte s'au împărțit la comitatele respective. Ținuturile și scaunele s'au sistat și din ele s'au format comitate. Vechile comitate Dobăca și Alba-superioară s'au disolvat, și s'au întemeiat cele 15 municipii de astăzi. Tot atunci au împărțit și cercurile electorale astfel: Cluj, Murș-Oșorheiu, Brașov și Sibiu au primit câte două cercuri, Alba-Iulia, Elisabetopole, Gherla, Abrud împreună cu Roșia, Ocna, Kézdi-Vásárhely, Sepsi-Szt. Gōrgy, Odorheiu, Brețeu, Szék și Oláhfalu au lormat câte un cerc. Dintre comitate Bistrița-Năsăud, Tērnava-mică, Făgăraș și Brașov au format câte 2 cercuri, comitatul Odorheiu trei, comitatele Cluj,

Turda-Arieș, Csik, Alba-infer., Sibiu și Háromszék câte patru, Solnoc-Dobăca și Murș-Turda câte cinci și Huniadōra 6 cercuri, cu totul 55. Cu cercurile orășenești la olaltă 74.

E incontestabil, că mandatele acestor cercuri se cuvin în prima linie Transilvănelor, întocmai precum în Ungaria nu rēsar mandate decât pentru cei de acolo. Cu tōte că e mare lucru „transilvanismul“ dar e mai mare voința ministrului președinte. Dela Iuliu Andrassy încōce, toți ministri-presidenți — Lonyai, Tisza, Szapáry și Bánffy — au înzestrat pe ȋmenii lor cu cercuri ardeleni. Abia într'un singur cerc a rămas un deputat ardelean, care reprezintă opoziția.

III Esența chestiei.

De fapt există un import în cercurile electorale ardeleni și acesta crește. Dar nu se pōte zice, că s'ar fi octroat contra voinței corifeilor din comitatele ardeleni. Pretențiile familiilor ardeleni cu nume istoric totdeauna au fost îndestulte (credem și noi — Red.) și numai prisosul a fost oferit străinilor. Despre Anglia s'a remarcat, că 1/4 din membrii parlamentului sunt recrutați din vr'o 30 familii, care guvernază Anglia. Tot această se pōte afirma și despre mandatele ardelenesti. Și așa e și bine (cum se nu fie?); democrația se nu găsescă pricină în acest lucru, pentru-că posesorii de pământ totdeauna vor avea nevoie de conservatismul rece care jōcă mare rol chiar și în parlamentul american și face servicii utile.

În cercurile electorale ale comitatelor totdeauna ne întâlnim cu anumite familii maghiare, deasemenea sașii și-au păstrat cercurile lor pentru corifeii naționalității lor. Orașele mai de frunte încă și-au trimis, cu puține excepții, odraslele lor în cameră, cu deosebire au făcut-o această cele două orașe armene. Nu se pōte afirma deci, că Ardelenilor li se trimite pe cap străini tocmai acum când simțim bōrea unui curent mai liber; dacā nu s'au plāns sub Tisza și Bánffy, ci pur și simplu s'au supus, apoi vāierările lor de acum apar, cași când într'un timp mai liber, n'ar îndrāsni să spună ceea-ce ar fi trebuit să o facă până aci.

Antipatia, ce o arată proprietarii din provința față de străinii cari vénéză mandate nu datēză de azi și nu se arată numai la noi. În Anglia pe la 1705 erau la ordinea zilei cumpărări de mandate cu bani, fără ca deputatul să se prezinte barem alegătorilor.

Deputații străini de regulă primesc mandate în cercurile orașelor mici sau ale naționalităților, unde în urma pasivității Românilor, autoritatea dispune liber — așa zicând, asupra deputăției. (Sperăm, că zefirul noului curent se stērgă rușinea această a vechilor sisteme de pașale Red.)

Simplex se provōcă de nou la Anglia, unde asupra orașelelor de regulă se validitēză voința guvernului și a corōnei, unde reflectēză și ministrii pentru a fi deputați.

Ardélul tocmai n'are a se plānge de import, căci volenti non fit iniuria (adecă n'am putea zice „volenti“ unde se îngerēză și baionetele — Red.) Sunt alte lucruri de făcut, cu cari ar trebui să se ocupe serios. Astfel e în primul rēnd intrarea Românilor în luptele electorale și reducerea într'un mod înțelept a censului. Cu acestea să-și bată capul la masa verde.

Numărul alegătorilor după ultimele liste valabile pe a 1899, a fost în cele 74 cercuri de 71.722, dar numărul acesta decrețește repede, precum se pōte vedea din unele comparații cu anii anteriori. Azi mâne va scādea atât de mult numărul lor, încât cercurile vor deveni pradă afacerilor de bani gata, și de influința legală nu va mai putea fi vorba.

În comparație cu Ungaria, cu raport la populația Ardélului numărul cercurilor electorale e cu mult mai mare în Ardeal. Pecând în Ungaria pe 1 cerc cad în termin mediu cam 2300 alegători, în Ardél se vin numai 990 alegători. Au drept deci și sub pretextul acesta cei din Ungaria să reflecteze la mandatele ardelenesti.

Linistēscă-se și doii ardeleni, că dacā sunt în Ungaria iepuri mai mulți, deasemenea sunt în Ardeal mandate mai multe, a căror vēnare aparține pasiunilor domnești.

Revistă internă

Parlamentul maghiar.

În ședința din 7 l. c. n. deputatul sas *Melzer* răspunde la acușele ridicate de *Komjathy* contra Sașilor. Spuse, că în chestia stégului la Brașov n'a fost vorba de slăbirea ideii naționale maghiare, ci ca să se arbozeze la ocazii festive pelângă steagul maghiar și cel săsesc. Sașii se gândesc numai la aceea, ca contopindu-se în privința politică cu națiunea maghiară, să-și conserve proprietățile și dătinile poporului lor. Se provocă la cuvintele lui Deák care a zis că trebuie asigurată naționalităților conservarea și dezvoltarea, prin ce se întărește fidelitatea lor către națiunea maghiară. Pășirea la guvern a prim ministrului actual au salutat-o și Sașii cu bucurie, căci numai pe baza dreptului, legii și dreptății se vor putea întrupa cuvintele lui Deák rostite la 1867.

Convocarea reichsrathului austriac.

Se ventilază știrea despre convocarea camerei austriace pe ziua de 19 Februarie. Guvernul va prezenta mai multe proiecte economice, între cari și unul despre împrumutul de investițiuni, foarte important pentru industrie. Proiect în chestia limbilor se zice că nu va prezenta parlamentului până ce nu va vedea mai întâi sörtea proiectului în conferința de împăcare, ce decurge.

Din România

(Guvernul român în ajutorul teranilor.)

Ministrul domeniilor, dl *N. Flea* a depus în cameră un proiect, prin care cere autorizare a procura de urgență orz și ovės de semințe până la suma de două milioane de lei. Semințele vor fi distribuite sătenilor în regiunile bântuite de secetă, obligați fiind sătenii a restitui valoarea produselor cu procentul convenit în timp de doi ani, începând dela 1 Iulie 1900.

(Societatea clerului mirean Frăția.) 18 deputați au semnat un proiect de lege, pe care l'au prezentat camerei, pentru recunoșterea societății clerului mirean *Frăția* cu sediul în Pitești, de persoană morală.

(D-ra Bărsescu.) Duminecă seara a dat ultima reprezentație în Iași, fiind foarte mult sərbătorită de public; de acolo a plecat pentru câteva reprezentații la Galați și Brăila.

Revistă externă

Din Constantinopol se anunță, că cu prilegiul predării scrisorilor de acreditare Sultanului, la 6 Febr. n. ambasadorul român *Ghica* accentuă că privește de a sa problemă strângerea tot mai intimă a raporturilor amicabile între ambele state și-și exprimă speranța, că Sultanul îl va sprijini cu bunăvoință în împlinirea misiunii sale. Sultanul îl asigură pe trimisul român de sprijinul său și adause, că întârzierea audienței e a se căuta în sərbătorirea turcescă *Ramazan*.

De pe câmpul de război știrile ult me spun, că comandantul suprem *Roberts* împreună cu șeful statului general *Kitchener* a părăsit cetatea Cap și probabil a mers la grosul armatei în Tera Cap, de unde se va porni noua campanie spre *Bloemfontein*.

Buller a trecut de nou rîul *Tugela* și e în marș spre *Ladysmith*. O telegramă spune, că la trecere ar fi suferit și o bătaie.

În Londra guvernul a secerat în casa de jos triumf, respingându-se propunerea lui *Fitzmaurice* de a se exprima din partea Casei desaprobaria politicii guvernului *Salisbury*. Voința majorității e pe lângă aceea, ca războiul să se continue cu ori-ce preț.

Din „Magyar Szó“.

Ziarul nou întemeiat „Magyar Szó“ din Budapesta aduce în numărul său mai nou știrea, că adevărat din banii trecuți în bugetul statului român, pentru ajutorarea școlilor și bisericilor române din străinătate, primește o subvenție anuală secretă de 40.000 de franci Metropolitului român din Sibiu.

Suntem din partea cea mai competentă autorizați a desminti această știre, care urmăresce scopul a seduce opiniunea publică maghiară, inventând vești pentru ținerea spiritelor într'o agitațiune continuă și neexplicabilă.

NOUȚĂȚI

Chirotoniri. Eminența Sa I. P. S. nostru arhiepiscop și metropolit *Ioan* a binevoit a chirotoni astăzi întru preot pe cler. abs. *Ioan Șortan* ales preot în Blășeni-grosuri (tract. *Zarand*); ear de diacon pe cler. abs. *Petru Lula*, ales preot în Bobalna (tract. *Geógiu*).

Sporirea contingentului armatei. *N. W. Tagblatt* aduce știrea, că există un proiect pentru ridicarea numărului de recruți anual cu 50.000 indivizi. Comanda supremă va supune în curând parlamentelor noul proiect și dorește să ajungă cât mai iute la dezbateri. Sancționarea — pentru cazul primirei — ar avé să urmeze încă în prima jumătate a anului curent, deore-ce în anul 1901 comanda ar voi să execute recrutarea pe baza legii celei nouă.

Darea școlară de 15 cr., care se plătește după fiecare băiat, ce frecventază școla poporală, este în ajun de a fi ștersă. În comisiunea afacerilor instrucțiunii a parlamentului secretarul de stat *Zsilinsky*, ca reprezentant al ministeriului de culte a declarat, că îndată-ce ștergerea acestei contribuții va fi posibilă, se va elabora un proiect de lege corăspunzător, pe care ministrul de culte îl va înainta camerei.

Serată-Ronacher. Clubul de scrimă militar din Sibiu va arangia în cerc restrîns la 13 Februarie st. n. o serată de petrecere (à la Ronacher) în favoarea „Crucei roșie“. Începutul la 8 ore. Intrarea 1 corónă.

Daruri pentru biserica din Filea. În ziua de anul nou, — cu ocaziunea introducerii în parohie a nou alesului preot, *George Cazan* s'au făcut mai multe donațiuni pe sama bisericeii din Filea în tractul Reghinului, pe cari vă rugăm a le aduce la cunoștința onoraților cetitori ai preșutului nostru *Telegraf*.

1. *Ioan Bandilă* a lui *Cirilă* un frumos rând de vestminte bisericesti în valoare de 80 Cor.

2. *Grigore Pițiu* și soția *Maria* un frumos rând de vestminte bisericesti, în valoare de 90 Cor.

3. Încă cu un rând de vestminte bisericesti au contribuit, următorii locuitori din comuna vecină *Deda*: *Ghidiu Maria* a *Vasilichi*, *Ghidiu Maria* a *Ionichi*, *Pop Grigore*, *Ghidiu Vasilica* l. *Cirilă*, *Pășcan Ștefan*, *Pășcan Ilie*, *Pășcan Tôder*, *Pop Ignat*, *Pășcan Ion*, *Pășcan Todăra* l. *Mihăilă*, *Mihălaș Dacia*, *Mateiu Nastasia*, *Rogină Vasilica*, *Căzan Dănilă*, *Cămpian Ion* și *Isaia Necita*, în valoare de 70 Cor.

Pușcaș Tôder, *Ilieș Ion*, *Dărăban Maxim*, *Florea Necifor*, *Mateiu Tôder*, *Pășcan Petrea* și *Moldovan Nastasia*, toți din *Deda* o masă frumoasă pentru așezatul prescurilor și serviciu pentru litie. *Mureșanul*.

Cununie. Dl *Cornel Condor*, cand. preoț. din Călata-mare și d șora *Zoe Rimbaș*, absolv. de cursul pedag., din Brad, își vor sërba cununia la 13/25 Febr. a. c.

Semnificativ! Sâmbăta trecută în 3 Februarie c. n., și-a ținut adunarea generală Reuniunea învățătorilor dela școlile elementare-poporale și civile de stat, comunale etc. din Budapesta. Mare a fost consternarea însă, când la cetirea apelului nominal adunarea a trebuit să constate, că din 1400 membri abia 20 au fost prezenți; după observarea îndurerată a presidentului reuniunii, dela fiecare sută de membri abia unul present.

Acest desinteres, semnificativ în felul său, se cercău unii a-l scuza cu lipsa unei localități oficiose și cu lipsa de mijloce materiale. Se pôte. Credem însă, că la acestea ar trebui să-și adaugă și defectele instituțiunii ca atare. Alt-cum au mărturisit-o cu măchire, că prima reun. învățătorescă de stat, e în dōga agoniei și au chibzuit asupra reformelor de împrăpătare. Expedient bun s-a găsit: a încredința inspectorilor regesci de școle conducerea. Dispoziție illiberală, dar indispensabilă în interesul cauzei, ipsissima verba.

Necrolog Parochul *Romul Pop* și soția sa *Ana*, din *Gârbova*, cu inima frântă de durere aduc la cunoștință, că prea iubita lor fiică *Măriōra*, în 26 Ian. a. c. și-a dat sufletul în mâinile Creatorului, în etate de 3 ani și 10 luni, după un morb scurt, dar greu. În mormântarea s'a făcut Joia trecută.

Numărul ascultătorilor universitari din Cluj. Rectorul universității rectifică știrea colportată prin ziare, că adevărat în urma urcării didactului ar fi scăzut numărul ascultătorilor, ceea-ce nu corespunde stărei faptice. Din contră, în raport cu numărul ascultătorilor din semestrul II al an. scol. 1898/99, se arată în semestrul II an. scol. present o creștere de 78 ascultători, fiind înscriși cu total 1070 de însi.

Faptul, că în primul semestru sunt totdeuna mai mulți ca în al II-lea se explică așa, că iuriștii asentați la serviciul militar de voluntari termină cu primul semestru cursul de 7 semestre și astfel în al 2-lea semestru scade numărul ascultătorilor. În semestrul prim au terminat studiile universitare 152 de iuriști; subtrăgând acest număr din 1196 care arăta suma ascultătorilor din primul semestru, rămân 1044, așadar un număr cu mult mai mic și astfel comparația încă ne arată urcarea numărului ascultătorilor.

Producțiune în Tilișca. Corpul învățătoresc dela școla gr-or. română din *Tilișca* invită la producțiunea musicală teatrală ce se va arangia *Mercuri* în 2/14 Februarie a. c. (Intimpinarea D-lui) în edificiul școlei. Începutul la 7 ore seara. Venitul curat se va destina fondului școlar și bibliotecii școlare. Ofertele marinimose se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică. Programa: I. 1. „Lăudați-l, că emare Dumnezeu“, de *D. Cuițianu*. 2. „Ce te legeni codrule“, de *Vorobchievici* și 3. „Latina gintă“, — cântări esecutate de corul școlei. 4. „Soldatul rănit“, dialog predat de doi elevi II. 5. „Otrava de hârcioagi“, de *A. Pop*, — comedie într'un act. III. 6. „Paza Maicei sfinte“, de *A. Pop*, — dramă în 4 acte. Cină comună și petrecere cu joc.

Se caută „Telegraful Român“ pe anii 1864, 1865, 1867, 1868, 1869, pe lângă preț bun. Insinuări la Redacțiunea acestui ziar.

Maghiarisarea numelor de comune. Cât de mult se respectă vechile nume de locuri, se vede din următorul comunicat al ziarelor maghiare: La ordinul ministrului-president, încredințat cu conducerea ministeriului de interne 10 comune din comitatul *Nyitra* și-au schimbat numele de sunet „străin“ cu nume ungueresc. De exemplu: *Behinț* în *Bőfalva*, *Dvornic* în *Belaudvarnok*, *Livina* în *Lévna* ș. a. — De altă parte patrioții maghiari agită contra societății *carpatine săsești*, care a scos o hartă a comitatelor Sibiu și *Făgăraș* pentru turiști, păstrând numirile nemțești și românești de localități.

Oare la a cui adresă sună, dacă nu la a intoleranților șovinști rezoluția luată de congresul geografic de astă toamnă din Berlin cu privire la nomenclatura geografică: „Schimbarea arbitrară a numelor istorice, de mult existente, în general cunoscute și adoptate în știință, trebuie combătută cu toate mijlocele, ca un lucru nepios și turburător al științei și comunicației.“

Război „buro-anglez“ în Brașov. Se pare, că spiritul războinic din Africa de mēză-zi s'a transportat chiar în — Brașov, împintenând la „luptă“ pe nisce băieți de școlă sași și maghiari. Băieții sași și-au luat numele de „Buri“, cei maghiari numele de

„Englezi“. Lupta decurge zi de zi pe „Spionskop“ (din jos de cetățuie). Se întâmplă uneori, că „colonele“ acestor „războinici“ se ciocnesc strașnic și mulțime din ei rămă pământul în căderea ce urmăză după trânteli fatale. Ajungând la cunoștința poliției acest „războiu“, precum spune *Gazeta Transilv.* directorii respectivelor școle au fost făcuți atenți să intervină, ca să se facă „pace“ între „beligeranți“.

A apărut: Raportul anual al societății academice social-literare „România-Jună“ din Viena pe anul administrativ al XXIX-lea (1 Novembre 1898 — 31 Octobre 1899).

Nouă tipografie la Arad. Din Arad ni-se anunță, că dl *Ioan Florea* și-a deschis o nouă tipografie în str. Măna de aur nr. 21. Tipografia e ajustată cu tot soiul de litere și după cum putem vedea din execuția tehnică a fōiei humoristice „*Veselia*“ dl *Florea* se străduiește să scōtă din stabilimentul său lucruri bune. Indemnăm și noi obștea românească din Arad și împregiurime ca în loc d'a se duce la străini mai bine să-și tipărească lucrările în o tipografie românească.

Dare de sēmă.

— Din Seliște. —

La producțiunea arangiată la 26 Decembrie 1899 în favorul „bibliotecii școlare“ de corpul învățătoresc de la școla primară din Seliște, au binevoit a contribui cu suprasolviri următorii Dni: *Petru Iuga* adm. protopresb. 4 cor., *Valer Milea* și *A. Dubleş* câte 2 cor. 40 fil, *Nicolau Hențiu*, *V. Decei*, *Joachim Muntean*, *N. N. Simion* și *Ilie Dobrotă* câte 2 cor. *V. Arsenie* 1 cor. 60 fil. *Victor Tordășian*, *A. Băsarab* câte 1 cor. *I. Petra*, *I. Stoia*, *M. Simonet*, *A. Pălaghies*, *N. Șerb* și *N. Branga* câte 60 fil., ear dela dl *N. Sërb* teolog 60 fil. și o carte.

Venitul întreg a fost 260 cor. 36 fil., din care sumă subtrăgându-se spesele în suma de 59 cor. 32 fil. a rămas un venit curat de 201 cor. 04 fil.

Pentru suprasolvirile marinimose, cât și pentru celelalte contribuiri, primească p. t. contribuienți și pe această cale mulțumitele corpului învățătoresc din Seliște.

Seliște la 24 Ianuarie 1900

Pentru corpul învățătoresc:

Dumitru Lăpădat
director.

Notiță literară.

A eșit de sub tipar *Al doilea capitol din contabilitatea duplă*, de *I. C. Panțu*. Acestă nouă broșură conține: afacerile de credit cambial și afacerile de bancă.

La creditul cambial s'a introdus o afacere de patru luni, trecută în registrele principale și auxiliare după metoda usitată la noi, precum și după metoda numit francez, întocmai așa, după cum se întrebunțeză în practică, arătându-se încheerile lunare și încheerea anuală.

La afacerile de bancă, după o împărțelă sistematică a afacerilor, s'a explicat scontul de cambii și reescontul, afaceri cu monete, avansuri pe efecte publice (lombard); împrumuturi pe alte gagiuri (marfă etc.) și depunerile spre fructificare. Esplacările s'au făcut la singuratică casuri și apoi s'au combinat la mici afaceri, cari durează trei și șese luni, arătându-se încheerea într'un Maestru tabelar și la urmă arătându-se trecerile, așa după cum se întâmplă în practică, în registre principale și auxiliare.

Prețul este 2 corone + 10 bani porto. De vânzare în Brașov: la Tipografia „*A. Mureșianu*“ și la Librăria *N. Ciurcu*. În Sibiu: la Librăria archidieceșană. — Atragem atențiunea publicului nostru, îndeosebi a celor ce se ocupă cu afaceri comerciale, precum și a membrilor din direcțiunile băncilor noastre și a funcționarilor acestora, asupra acestei lucrări de neapărată trebuință.

Posta Redacțiunii.

M. C. Abrud. În nrul proxim. Mulțumita tuturor omenilor de bine pentru interesul viu față de înaintarea bisericeii, a cărei fiu ești.

Dr. P. Oprîșa. Mulțumită. Ii facem rënd

Haină — mătase Foulard fl. 8.40

și mai sus! — 14 metri; — trimisă franco și vămuită! Mustre cu întorcerea poștei; tot astfel și din „Mătase-Henneberg”, neagră, albă și colorată dela 45 cr. până la fl. 14.65 pr. metru.

G. Henneberg, fabricant de mătase (lif. de curie c. ș. r.), Zürich. [11] 1—12

Onóre aceluia, cui se cuvine!

Domnului Franz Wilhelm, farmacist, Neunkirchen lângă Viena i-se scrie cu datul 11 August 1897 din Altona:

Sum deja de 70 de ani și am suferit de 10 ani de reumathism precum și de hemoroide și nu puteam afla nici un remediu. Numai tea D-V. Wilhelm pentru curățitul sângelui antiarthritică antirheumatică m'a curat în 3 săptămâni total de durerile mele. Vă exprim D-Vóstră și contesei, despre a cărei scrisóre am cetit în jurnale, cea mai sinceră mulțumită.

Cu totă stima [6] 2—7

Christ. Ackermann, rentier,
Altona lângă Hamburg, Reichenstrasse 6.

De vânzare în toate farmaciile.

Deposít principal: la farmacistul I. G. Molnar, Sibiu.

In Tipografia și Librăria archidieceșană, Sibiu, se află de vânzare

Sidoxia,

ceștiunea dotațiunei archiereului ort. român din Transilvania,

de Matei Voileanu.

Prețul 30 cr.

Din Tipografia și librăria archidieceșană, Sibiu, se pot procura:

Pribeag

de

Ioan Iosif Sceopul.

Prețul broș. 1 cor. 50 fl.

De pe la noi,

nuvelete de

D. V. Păcățianu

1889—1891.

Prețul broșat 2 corone

Din tainele vieții,

novele și schițe

de

Margareta Moldovan.

Broș. à 2 cor.

Din vremuri apuse,

de

Judita Secula născută Truța.

Broș. à 1 cor.

Au apărut:

Juvenilia

Proză și versuri

de

Silext ușariu

à 1 C. 60 fl.

Julian Devale

Epigrame

Prețul 1 cor.

Se pot procura dela Librăria Archidieceșană, Sibiu.

Turnătoria de clopote și de metal a lui

Antoniou Novotny

în Timișóra — Fabrică

se recomandă a pregăti clopote nouă, precum și la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioșe, pe lângă garanță pe mai mulți ani, provădate cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întorce cu ușurință în ori-ce parte, în data ce clopotele sunt tocite de o lăture, prin ceea-ce sunt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomandă [164] 25—26

clopote patentate găurite

invenție proprie, mai de multe-ori premiate cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut, — ca și spre turnarea de tóce de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

Se află de vânzare la

Librăria archidieceșană

1. Almanahul învățătorului român, anul I și II. Prețul unui exemplar 1 fl. v. a., partea II 70 cr., porto 5 cr.
2. Calendarul bibliotecii noastre pe anul 1900, prețul 28 cr., porto 5 cr.
3. Conferințele învățătoresci din archidieceșană ort. rom. a Transilvaniei, ținute în 18/30 și 19/31 August 1898. Prețul 1 fl., porto 15 cr.
4. Geografia pentru școlile populare, clasa III și IV, de V. Goldiș, prețul 35 cr., porto 5 cr.

Din „Biblioteca teatrală“

au apărut până acum următoarele broșuri:

Nr. 1.	Sóre cu plóie, comedie într'un act de Iosif Vulcan	20 cr.
Nr. 2.	Idil la țară, comedie într'un act, localizată de Maria Baiulescu, după Juin și Flerx	20 „
Nr. 3.	Biletul de tramvai, comedie într'un act de Gr. Măruntianu	15 „
Nr. 4.	Un om buclucaș, comedie într'un act, localizată de Maria Baiulescu, după M. Michel și Labiche	20 „
Nr. 5.	Trei doctori, comedie într'un act, localizată din l. germână de Virginia A. Vlaicu	20 „
Nr. 6.	Pălăria ceasornicariului, comedie într'un act, de Mdm. Emile de Girardin, localizată de A. G. N.	25 „
Nr. 7.	Unde dai și unde crepă, comedie în 2 acte de Alexandru Cosmar, localizată de Iuliu Popescu	25 „

A IV-a încheiere a conturilor institului de credit și economii „Corvineana“ din Hunedóra.

Bilanțul general cu 31 Decembre, 1899.

Active.		Pasive.	
	cor. fil.		cor. fil.
Cassa în număr	13236.66	Capital social, 700 acții à 100	70000.—
Escomptul de cambii	317062.—	Interese anticipate	4158.—
Imprumuturi cu oblig.	1100.—	Dividendele neridicate	30.—
Mobiliar C. 1008.—		Fondul de garanță . C. 1249.48	
după amortisare 108.—	900.—	Fondul de rezervă . „ 20577.46	21826.94
Depuneri proprii	44074.76	Depuneri spre fructificare	267157.10
Diverse conturi debitoare	960.78	Diverse cont. cred.	30.—
		Profit net	14132.16
	377334.20		377334.20

Profit și Perderi cu 31 Decembre 1899.

Debit.		Credit.	
	cor. fil.		cor. fil.
Interese		Interese :	
de dep. spre fruct. C. 12167.22		după cambii esc. . C. 25462.64	
pentru fondul de res. „ 806.96	12974.18	după impr. cu oblig. „ 110.72	25573.36
Spese :		Provisiuni	10206.96
Luminat, încălzit, tipărituri, porto etc. C. 1145.68			
Salare „ 3482.—	4627.68		
Chirie	440.—		
Amortisare de mobiliar	108.—		
Dare :			
directă C. 2278.28			
după int. de depuneri „ 1220.02	3498.30		
Profit net	14132.16		
	35780.32		35780.32

Hunedóra, la 31 Decembre 1899.

George Oprea,
director executiv.

Nicolae Stoichița,
cassar.

Nicolae Macrea,
contabil.

S'a revăzut și aflat în consonanță cu cărțile duse în ordine deplină.

Otto Popovits,
președintele comitetului de supraveghiere.

[23] 1—1

Membrii comitetului de supraveghiere:

Buda Béla,

Eduard Tóth,

George Popoviciu,

Redactor prov. Dr. Elie Cristea.

La Librăria Tipografiei archidieceșane, se află spre vânzare:

Amicul poporului

de

T. Vuculescu, pretor.

O carte neapărat de lipsă pentru fiecare cetățean și cu deosebire pentru fiecare plugariu; cuprinde o mulțime de sfaturi în astfel de cauze judecătorești și administrative, cari pot obveni fiecărui om.

Prețul unui exemplar 1 cor.; trimis cu posta franco 1 cor. și 10 bani.

Caractere morale,

exemple și sentințe, culese din istoriile și literaturile poporilor moderne și vechi

de

Ioan Popea, prof.

O carte instructivă și pe lângă acesta și o lectură foarte plăcută, n'ar fi ertat să lipsescă din nici o bibliotecă.

Prețul unui exemplar cor. 2.50; trimis cu posta franco 2 cor. 60 bani.

Editura și tiparul tipografiei archidieceșane.